

## CANONGATE KIRK THE KIRK OF HOLYROODHOUSE



### A CANONGATE TEMPLOMA

1. Hosszú története során Canongate templomának két különböző épülete volt: először a Holyrood apátság (1128). Amelvv most romokban van a Holyroodhouse palota mellett, azután itt, a Canongate (kerület) szívében.

1688-ban, élete utolsó évében, VII Jakab skót király (II Jakob néven anglo király) kisajátította az apátsági templomot a "Thistle Rend" (*thistle* = bogancs) (*Order of the Thistle*) kápolnájául és felajánlotta, hogy ezt a templomot építi fel helyette. A költségeket (kb. 1900 font-sterlinget) egy gazdag kereskedőnek, Thomas Moodie-nak a Korona javára adott hagyatéka fedezte; Moodie cimere a templom bejárata felett látható.

Az épület csak 1690-ben készült el, a kulcsokat Canongate lelkésze 1691-ben vette át. A királyi cimere, amely ugyancsak a bejárat felett látható Jakab király cimere, Nassau pajzsával a közepén ez lett Jakab utódja, Orániai Vilmos cimere.

2. A templomnak királyi eredete van. I. Dávid király egyszer kilovagolt egyedül a mai Holyroodhouse közelében levő erdőbe, ahol egy fehér szarvas megtámadta: a lova levetette és a szarvas fel akarta öklelni. A királynak hirtelen egy látomása támadt: a Szent Kereszt – "Rood" az ősi nyelven – jelent meg a szarvas agancsa között. Megszabadulásáért való hálaadásul alapította meg a király az apátságot 1128-ban "a Szent Kereszt, a Szűz és Minden Szentek tiszteletére".

Az apátsági templom kettős szerepet töltött be ez volt a Canongate-i egyházközség temploma és ez volt a királyi káplona is. Sok skót uralkodó itt részesült keresztségben, soknak itt volt az esküvője, koronázása, temetése. Az utolsó itteni koronázás I. Károlyé volt 1633-ban. A reformációkor, 1560-ban, a templom neve "*Kirk of Holyroodhouse*" (vagy "*Kirk of the Canongate*") lett; a Canongate lakói 1688-ig itt tartották istentiszteletüket. ("*Kirk*" a skót nyelvben használatos, az angol "*Church*" megfelelője).

3. A Dávid király és a Fehér Szarvas legendáját ábrázoló kép többfelé látható az épületben, éspedig a Dávid királyról elnevezett mellékhajóban: az egyik Stanley Cursiter festménye, a másik az Ur-asztala elején levő gobelin, amely a gyülekezet hiveinek a munkája és ajándéka. Erre a legendára utal VI. György ajándéka is, a templom homlokzatának a csuscánál, egy aranyozott aggancsos szarvas fej.

4. Az apsis kövezetébe van vésve a Canongate lelkészei neve és szolgálatuk ideje 1560 óta. Két lelkész. Thomas White és Ronald Selby Wright, együtt véve majnem kilencven éven át fungált. Az utóbbit, a második háború alatt, az egész ország "a rádió tiszteletes" (*The Radio Padre*) néven ismerte.

5. Az apisztól balra levő emlék-kápolnát 1951-ban az Edinburgh-i vár kormányzója nyitotta meg és a Canongate ama negyven fia emlékének dedikálta, akik életüket adták a 1939-45-ös háboruban. Az aszaltól balra levő üveg szelence, benne fővény a Dünkircheni partról, a Dünkirchen-i Veteránok Társasága a ajándéka. A "606 (*City of Edinburgh Squadron*)" (a légi erők egy egysége) emléktábláját a királynő 1989-ben leplezte le. A "Győzelmes Krisztus" (*Christus Victor*) szobor Josephina de Vasconcellos műve.

6. A Holyroodhouse kastély és az Edinburgh-i vár ma is a Canongate egyházközségéhez tartozik és padjaik, elejükön a megfelelő címerrel, a főhajo két oldalán helyezkednek el.

7. A "Kirk of the Canongate" Skócia fővárosának elismert katonai temploma.

A főhajo felett régi lobogók függenek: 1976-ban helyezték el a "*1. Battalion, The King's Own Scottish Borderers*" zászlaját, a tiszteletbeli parancsnokuk, *Princess Alice (Duchess of Gloucester)* jelenlétében. 1986-ban helyezték el a "*7.9. Battalion The Royal Scots*" zászlaját egy istentisztelet alkalmával, amelyen *Princess Anne (The Princess Royal)* is részt vett.

1983-ban a "*Royal Scots (The Royal Regiment)*" felállításának 350. évfordulója alkamával az ezred a *Kirk of the Canongate*-t a maga templomaként adoptálta, amint ezt a szószék melletti emléktábla mutatja. A szószék 1949-ig a régi *West Port*-i templomban volt, ahol a híres Thomas Chalmers szokott prédikálni.

8. Az egykori Canongate virágzó céheivel való történeti kapcsolatra utalnak a templom karzata elején látható emblémák.

9. A második háború után a templom belseje több változáson ment át: egyes 19. századi elemeket eltávolítottak, és a berendezést nagy mértékben felújítottak.

10. További, nagyszabású külső és belső restauráció, beleértve az 1817-beli mennyezet helyreállítását, 1991-ben fejeződött be: időben az épület háromszázadik évfordulójára. A költséget nemcsak a gyülekezet, hanem az egész közösség minden rétegének a hozzájárulása fedezte, beszámítva a királyi család minden felnőtt tagja támogatását is.

11. A bejárat elötte a régi, a Holyroodhouse melletti, és a jelenlegi Canongate-i épület kapcsolatát szemlélteti. Az 1644-beli "hagyományozási táblázat" (*Mortification Board*) a régi templomból jött ide 1691-ben. Az új elötte üveg falán annak az emléke látható, hogy istentiszteletek itt 1691 óta, 300 éven át, megszakítás nélkül folytak.

12. Ez a templom, építészeti szempontból, Skóciában páratlan. Részletesebb leírása és történetének vázlata az elötte kapható "*Guide*"-ben (vagyis "kalauz"-ban) olvasható. Kapható egy "*Guide*" a szomszédos temetőről is, ahol számos történeti nevezetességű sír van. Többek között itt van eltemetve Adam Smith, a közgazdász (a "*Wealth of Nations*" szerzője), Robert Fergusson, 18. századi költő, és Mrs Agnes Macle hose, akit "Clarinda" néven tett híressé meghitt harátja Robert Burns, a költő.

*Minden vasárnap 10 órakor "családi" istentisztelet van  
1/4 12-kor van a gyülekezet istentisztelete.  
Vendégeket minding szívesen látunk!*

*Urvacsora a parokia istentisztelete alatt van husvét és  
pünkösöd vasárnap, minden-szentek napján, karácsonykor és  
minden hónap utolsó vasárnapján.*